

Opis granic Spalsko-Sulejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu

Spalsko-Sulejowski Obszar Chronionego Krajobrazu składa się z kilku części: z obszaru zasadniczego oraz trzech enklaw, z których dwie występują na terenie Spalskiego Parku Krajobrazowego, a jedna na terenie Sulejowskiego Parku Krajobrazowego.

Opis granicy zasadniczej części Obszaru – granice zewnętrzne Obszaru

Opis granicy Obszaru rozpoczyna się na terenie gminy Poświętne w punkcie przecięcia granicy Spalskiego Parku Krajobrazowego i granicy województwa łódzkiego i mazowieckiego z drogą Poświętne – Gapinin – Myślakowice Kolonia. Od tego miejsca granica Obszaru biegnie na południe granicą województwa łódzkiego i mazowieckiego i na terenie gminy Drzewica dochodzi do drogi Rusinów – Drzewica. Zmienia kierunek na północno-zachodni i podąża wzdłuż północnego skraju tej drogi do rzeki Brzuśni, którą przekracza, dalej biegnie północnym skrajem ulicy Gen. Wł. Sikorskiego ok. 800 m do ulicy Mostowej będącej drogą wojewódzką nr 728. Następnie skręca na południowy zachód w tą drogę i północnym jej skrajem biegnie ok. 1010 m do ulicy Sportowej. Następnie skręca na zachód w ulicę Sportową i biegnie nią ok. 330 m do ulicy Fabrycznej, w którą skręca na północ, dochodzi do rzeki Drzewiczki, dalej kieruje się na wschód wzdłuż koryta w/w rzeki około 380 m. Dalej odchodzi od koryta i przez pola zmierza do ulicy Braci Kobyłańskich, w którą skręca i zmierzając w kierunku północno-wschodnim przekracza ulicę Szkolną i ulicę 17-go stycznia podąża ulicą Plac Tadeusza Kościuszki do drogi wojewódzkiej nr 728, która przekracza. Dalej kieruje się ulicą Plac Wolności i dochodzi do ulicy Juliusza Słowackiego, którą biegnie zmierzając do granic miasta i gminy Drzewica. Skręca na północ granicą miasta Drzewica, podążając wzdłuż ww. granicy dochodzi do ulicy Żeromskiego. Następnie kieruje się granicą miasta Drzewica i skręca w ulicę Szkolną, a po około 600 m skręca na południowy wschód, a po około 100 m na południe w kierunku osiedla Bolesława Chrobrego i dochodzi do ulicy Stawowej. Granica Obszaru biegnie na zachód ulicą Stawową, a po około 250 m skręca na południe w drogę biegnącą po zapleczu zabudowań mijając od zachodu Jezioro Drzewieckie i dochodzi do ulicy Fabrycznej. Po przecięciu z rzeką Drzewiczką granica skręca na zachód w drogę łączącą się z ulicą Zdrojową i dochodzi do granicy miasta. Kolejno podąża północnym skrajem ww. drogi i dochodzi do wsi Radzice Duże. Dalej podąża na zachód, a następnie na południe drogą Radzice – Kolonia – Trzebina przez miejscowości Giełzów i Strzeszkowice do Trzebin. W Trzebinie ok. 800 m przed skrzyżowaniem w/w drogi z drogą Trzebina – Świerczyna – Radzice Małe skręca na zachód i biegnie drogą przez przysiółek Trzebina w kierunku rzeki Drzewiczki, by po ok. 820 m zmienić kierunek na południowy i bieć drogą prowadzącą do Lasu Chłopskiego. Po dojściu do lasu biegnie jego wschodnim skrajem do granicy gmin Drzewica i Opoczno, skąd podąża na południowy wschód wzdłuż tej granicy do drogi Trzebina – Sołek – Bielowice. Po dojściu w/w drogi skręca na południe i biegnie wzdłuż niej do miejscowości Sołek. Za Sołkiem, na wysokości miejscowości Gaj zmienia kierunek najpierw na zachodni, biegnąc wzdłuż ciekę przez Wielkie Łąki ok. 600 m, a następnie kieruje się na południowy zachód polami i drogą polną

przez ok. 3000 m mijając od wschodu wieś Bielowice i Kolonki, następnie zmienia kierunek na południowy i po ok. 350 m dochodzi do drogi krajowej Nr 12 relacji Sieradz – Piotrków Trybunalski – Radom. Skręca na zachód w w/w drogę krajową i idzie wzdłuż jej północnego skraju w kierunku zachodnim ok. 780 m, po czym skręca na północ i drogą polną, omijając od wschodu zabudowę wsi Różanna dochodzi do granicy administracyjnej miasta Opoczno i gminy Opoczno. Dalej kieruje się wzdłuż tej granicy na południowy zachód ok. 700 m, po czym odchodzi od granicy, skręca na południe i podążając zapleczem zabudowy wzdłuż ciek wodnego dochodzi do w/w granicy administracyjnej. Stąd skręca na zachód i po ok. 100 m opuszcza wyżej wymienioną granicę administracyjną, biegnie dalej w tym samym kierunku ulicą Łąkową ok. 550 m, skręca na północ, a po 130 m na zachód i biegnie 220 m w kierunku zachodnim, po czym dociera do ulicy Parkowej. Skręca w drogę polną najpierw na północ, po ok. 170 m na zachód, po dalszych ok. 60 m ponownie na północ i po granicy łąk dochodzi do mostu na rzece Drzewiczce. Przecina rzekę i biegnie wzdłuż jej lewego brzegu na północ, w odległości 20 m od koryta rzeki. W miejscu gdzie rzeka Wąglanka uchodzi do rzeki Drzewiczki, granica Obszaru zmienia kierunek na południowo-zachodni i podąża wzdłuż prawego brzegu rzeki Wąglanki, w odległości 30 m od jej koryta i dochodzi do drogi krajowej Nr 12 relacji Sieradz – Piotrków Trybunalski – Radom . Przecina w/w drogę krajową i podąża w kierunku południowo zachodnim przez ok. 500 m w odległości najpierw 20 m, potem 60 m, a następnie 150 m i 80 m w odległości od rzeki Wąglanki, skręca na południe i po 185 m dochodzi do linii kolejowej. Przecina linię kolejową relacji Tomaszów Mazowiecki – Skarżysko Kamienna i po ok. 80 m od przecięcia linii kolejowej dochodzi do mostu na rowie. Za mostem skręca na zachód i biegnie po granicy ogrodów działkowych w kierunku rzeki Wąglanki i po ok. 460 m dochodzi do drogi polnej podążającej z Opoczna na południe. Skręca w nią na południe i podąża przez łąki ok. 850 m, po czym zmienia kierunek na zachodni i drogą przez łąki, przecinając rzekę Wąglankę, a następnie Opoczniankę po ok. 40 m od przecięcia rzeki Opocznianki skręca w drogę polną na północ, którą zdąża ok. 350 m, po czym kieruje się w kolejną drogę polną na wschód, biegnie nią ok. 200 m i dochodzi do granicy ogródków działkowych. Dalej podąża po granicy ogródków najpierw na północny- wschód, a następnie ogólnie na północ i dochodzi do zaplecza zabudowy i zapleczem zabudowy biegnie najpierw na wschód, a następnie na północny wschód, wchodzi w ulicę Kuligowską, ponownie przecinając linię kolejową relacji Tomaszów Mazowiecki – Skarżysko Kamienna. Od tego miejsca zmierza na wschód północnym skrajem terenów kolejowych i nie dochodząc do rzeki Wąglanki skręca i idzie ogólnie na północny wschód po zapleczu zabudowy ulic Limanowskiego, Cichej i Janasa i dochodzi do drogi krajowej Nr 12 relacji Sieradz – Piotrków Trybunalski – Radom, którą przecina. Po przecięciu drogi krajowej granica Obszaru kieruje się nadal na północny wschód i północnym skrajem ulicy Sportowej, dochodzi do ulicy Targowej, skręca na północ, a po ok. 80 m na północny wschód. Odchodzi od ulicy Targowej i kierując się dalej ogólnie na północny wschód podąża zapleczem zabudowy ok. 300 m, dochodzi do południowej granicy działki bazy transportowej i dalej po granicy bazy na zachód dochodzi do ulicy Drzymały i idzie jej wschodnim skrajem ok. 190 m czyli do końca ulicy Drzymały. Od tego miejsca biegnie zapleczem zabudowy, potem po granicy działki

oczyszczalni i dalej ponownie zapleczem zabudowy dochodzi do ulicy Staromiejskiej. Podąża jej wschodnim skrajem ok. 120 m następnie granicą administracyjną ok. 150 m na północny wschód kolejno wzdłuż tej granicy dochodzi do zaplecza zabudowy miejscowości Bugaj. Następnie opuszcza granice i zapleczem zabudowy po ok. 1600 m dociera do skraju Lasu Wolińskiego w miejscowości Piaski. Skręca na północ i biegnąc po jego zachodniej granicy ponownie osiąga drogę relacji Opczno – Wola Załączna – Międzybórz. Biegnie dalej wzdłuż niej ok. 300 m i za lasem zmienia kierunek na wschodni, a później na północny, a po ok. 630 m ponownie na wschodni, podążając drogą polną do wsi Pod Zameczkiem dochodzi do ciek w wodnego i wzdłuż niego podążając w kierunku północnym dochodzi po raz kolejny do drogi Opczno – Wola Załączna – Międzybórz. Następnie biegnie wzdłuż niej do miejscowości Międzybórz, gdzie skręca na północ w drogę polną prowadzącą do Libiszowa. Po ok. 370 m odchodzi od tej drogi i podąża drogami polnymi wzdłuż granicy łąk ogólnie w kierunku północnym i po ok. 1300 m skręca drogą polną na północny-zachód, północ znowu na północny-zachód i północ odłączając się od drogi polnej. Zmienia kierunek na północny i północno-wschodni i po ok. 600 m dociera do granicy gmin Opczno i Drzewica. Wzdłuż granicy tych gmin pokonuje odcinek ok. 100 m, po czym biegnie wzdłuż drogi polnej i zmierzając dalej w kierunku północnym dociera do drogi Libiszów – Idzikowice i przecina ją. Skręca na zachód w drogę prowadzącą do stacji towarowej CMK. Biegnie tą drogą ok. 940 m i dochodzi do granicy gmin Opczno i Drzewica. Dalej podąża w tym samym kierunku po granicy gmin, zmieniając kierunek na północny i następnie wciąż po granicy gmin, przecinając Centralną Magistralę Kolejową, do punktu styku granicy gmin Opczno, Drzewica i Poświętne. Od tego miejsca, zmierza na zachód w kierunku miejscowości Stara Wieś i Buczek, po ok. 420 m dociera do drogi, w którą skręca na północ. Drogą tą kieruje się przez ok. 820 m, a następnie skręca w drogę idącą przez las na południowy zachód, zachód i północny-zachód docierając do skraju tego lasu. Biegnie ta droga na zachód, a po ok. 800 m skręca na północ, po ok. 340 m na zachód, po ok. 170 m na północny-zachód wzdłuż miejscowości Dęba, a po ok. 1600 m dociera do linii kolejowej relacji Tomaszów Mazowiecki – Radom, którą przecina. Po jej przecięciu skręca na zachód i podążając wzdłuż tej linii dociera do skraju kompleksu leśnego i granicy gmin Opczno i Poświętne, wcześniej przecinając drogę wojewódzką Nr 726 relacji Rawa Mazowiecka – Inowódz – Opczno. Następnie granica Obszaru biegnie około 3 400 m wzdłuż linii kolejowej na zachód w kierunku miejscowości Antoniów. W rejonie stacji kolejowej Antoniów skręca najpierw na południe, południowy zachód, a następnie na południowy wschód, kolejno na południowy zachód biegnąc cały czas skrajem lasu, po czym kieruje się na zachód w drogę prowadzącą najpierw granicą oddziałów 256 i 260 lasów państwowych (Nadl. Smardzewice), a następnie pomiędzy zbiornikiem wodnym od północy, a kompleksem łąk od południa, przecina rzekę Słomiankę i osiąga granicę gmin Opczno i Sławno. Od tego miejsca biegnie w kierunku północnym wzdłuż wspomnianej wcześniej granicy, aż do skraju kompleksu leśnego i styku granic gmin Opczno, Sławno i Inowódz. Stąd kieruje się na zachód granicą gmin Sławno i Inowódz, a następnie granicą gmin Tomaszów Mazowiecki i Sławno i dochodzi do drogi wojewódzkiej relacji Łódź – Tomaszów Mazowiecki – Opczno. Granica OChK przebiega wzdłuż granicy gmin Tomaszów Mazowiecki i Sławno i dochodzi do punktu styku

granic gmin Sławno, Tomaszów Mazowiecki i Mniszków, następnie kieruje się na południowy wschód po granicy gmin Sławno i Mniszków ok. 1800 m, gdzie w punkcie 213 m n.p.m. odłącza się od granicy gmin. Następnie skręca w drogę przez las na południowy zachód, a po ok. 300 m na zachód w drogę prowadzącą skrajem lasu. Po ok. 270 m zmienia kierunek na południowy biegnąc drogą polną przez ok. 730 m do skrzyżowania dróg w miejscowości Duży Potok. Tutaj skręca na południowy zachód w drogę Potok – Zajączków – Mniszków i dochodzi do Zajączkowa i drogi Olszowiec – Bukowiec n. Pilicą. Przecina tą drogę i biegnie na południe ok. 300 m. Następnie skręca na zachód, a potem na północ obejmując park zabytkowy i dochodzi do wspomnianej już drogi Olszowiec – Zajączków – Bukowiec. Ponownie skręca na zachód w w/w drogę w kierunku Bukowca n. Pilicą i podąża jej północnym skrajem ok. 1750 m, najpierw przez Zajączków, a następnie przez las. Następnie skręca w drogę Bukowiec nad Pilicą – Małe Końskie, a po ok. 180 m skręca na południe przez pola, dochodząc do drogi prowadzącej skrajem lasu, którą kieruje się przez ok. 700 m, następnie skręca na północny zachód w drogę leśną, a po ok. 150 m skręca na zachód kierując się przez pola i dochodzi do drogi Bukowiec nad Pilicą – Małe Końskie – Radonia, skręca na południe w w/w drogę i jej zachodnim skrajem dochodzi do Radoni i drogi krajowej Nr 12 relacji Sieradz – Piotrków Trybunalski – Radom. Od tego miejsca granica podąża na wschód ok. 150 m wzdłuż południowego skraju drogi krajowej, po czym skręca na południe w drogę do Olimpiowa i po ok. 1 200 m w Więckówce dochodzi do drogi z Władysławowa do Święciechowa. Skręca na zachód we wspomnianą drogę i zdążając jej południowym skrajem, przez Władysławów dochodzi do granicy kompleksu lasów państwowych oraz granicy gmin Aleksandrów i Mniszków. Od tego miejsca granica zmienia kierunek na południowo-zachodni i podąża skrajem lasu, a jednocześnie granicą wspomnianych gmin do miejsca styku granic gmin Aleksandrów, Mniszków i Paradyż. Stąd granica Obszaru podąża po granicy gmin Aleksandrów i Paradyż na południe z lekkim odchyleniem na wschód i w Honoratowie osiąga drogę krajową Nr 74 relacji Sulejów – Kielce. Dalej biegnie wzdłuż południowego skraju w/w drogi krajowej, na zachód około 350 m. Następnie granica Obszaru skręca na południowy wschód i po około 1900 m osiąga miejscowość Katuszów oraz granicę Piliczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, po czym skręca na południe w drogę prowadzącą do miejscowości Borowiec. W Borowcu, po przecięciu rzeki Czarnej Malenieckiej kieruje się na południowy zachód drogą przez las do drogi z Rożenka przez Kalinków i Zalesie i dochodzi do drogi prowadzącej z Zalesia przez Kamocką Wolę, Dąbrówkę, Ojrzeń do miejscowości Skotniki. Skręca w drogę na wschód, a po ok. 80 m na południowy zachód i biegnie w odległości ok. 70-150 m od zabudowy, przecina drogę do Nowego Józefowa, następnie ciek, zbliża się do skrzyżowania dróg, po czym omijając je od południa przecina drogę do Starego Józefowa i drogę Skotniki – Przedbórz, w którą następnie skręca. Od tego miejsca granica Obszaru podąża wzdłuż zachodniej granicy drogi Skotniki – Przedbórz utrzymując kierunek południowo-zachodni, przez miejscowości Faliszew, Taras i Trupień. Nie dochodząc do miejscowości Grobla, ok. 1 580 m przed skrzyżowaniem w/w drogi z drogą z Przedborza do Reczkowa, na skraju lasów państwowych oddz. 56 (Nadl. Przedbórz) granica skręca w drogę przez las prowadzącą do rzeki Pilicy i granicy gmin Przedbórz i Ręczno. Po przecięciu rzeki Pilicy granica biegnie na południe, a następnie na zachód

granicą wspomnianych gmin do miejsca styku granic gmin Przedbórz, Ręczno i Masłowice, przecinając w rejonie miejscowości Majstry drogę wojewódzką Nr 742 relacji Przygłów – Łęczno – Ręczno – Włoszczowa – Nagłowice. Następnie kieruje się granicą gmin Ręczno i Masłowice na północny zachód, mija miejscowość Barak, skręca na zachód i po granicy wcześniej wymienionych gmin (od której odchodzi tylko przy dawnej gajówce), oraz południowym skrajem lasów państwowych uroczyska „Dąbrowa” dochodzi do zachodniego skraju lasu i drogi z Korytna do Kalinek. Od drogi Wójcin – Dąbrowa nad Czarną do drogi z Korytna do Kalinek granica Spalsko-Sulejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu graniczy z Piliczańskim Obszarem Chronionego Krajobrazu. Po dojściu do drogi z Korytna do Kalinek granica zmienia kierunek na północny i podąża granicą gmin Masłowice i Ręczno oraz wschodnim skrajem drogi z Korytna do Kalinek i dochodzi do drogi polnej z miejscowości Dęba do Kalinek. Dalej zmierza na północny zachód po granicy gmin (na wschód od zabudowy miejscowości Kalinki) i dochodzi do drogi z Kalinek do Dobrenic w miejscu przecięcia drogi przez granicę gmin Łęki Szlacheckie i Ręczno. Stąd granica Obszaru zmierza granicą gmin Ręczno i Łęki Szlacheckie, jednocześnie skrajem lasów państwowych w kierunku północno-wschodnim, aż do północno-zachodniego narożnika lasu (na północny wschód od Dąbrowy) i rzeki Struga Pruchnicka płynącej przez Zbyłowice, a dalej wzdłuż jej zachodniego brzegu ok. 150 m na północ, po czym skręca na południowy-wschód i biegnie wzdłuż drogi polnej do drogi wojewódzkiej Nr 742 relacji Przygłów – Łęczno – Ręczno – Włoszczowa – Nagłowice, którą osiąga na północ od wsi Zbyłowice. Dalej granica Obszaru kieruje się na północ wzdłuż wschodniego skraju w/w drogi wojewódzkiej aż do skrzyżowania dróg w miejscowości Ręczno. Tu zmienia kierunek na zachodni podążając północnym skrajem drogi Ręczno – Łęki Szlacheckie i dochodzi do Łek Szlacheckich, przecina drogę do Dobrenic i dochodzi do drogi Łęki Szlacheckie – Felicja. Skręca na północ i biegnie wzdłuż wschodniego skraju wspomnianej drogi do Felicji. W Felicji skręca na zachód i biegnie najpierw drogą, następnie nie zmieniając kierunku przecina niewielki lasek, biegnie przez pola i dochodzi do drogi Lesiopole – Nakielniki i drogą tą dociera do Lesiopolu oraz drogi polnej prowadzącej na północ. Dalej podąża tą drogą na północ, omijając od wschodu zabudowę wsi Zielonki i Piwaki. Przecina drogę do Jeżówki, następnie drogę do Olszyn i kieruje się na północny-zachód drogą do Żerechowej. Dochodzi do Żerechowej i dalej biegnie na zachód drogą przez Żerechową, przecina drogę Białów – Żerechowa – Trzepnica i po ok. 850 m od tej drogi, za miejscowością Piaski skręca na południe w drogę polną i przez Molinę oraz Dunajek dochodzi do Trzepnicy i w odległości ok. 210 m od prawego brzegu rzeki Luciąży osiąga drogę Gorzkowice – Łęki Szlacheckie, którą biegnąc w kierunku wschodnim, południowym jej skrajem, dociera do drogi Żerechowa – Trzepnica – Bęczkowice. Następnie podąża na południowy zachód wzdłuż zachodniego jej skraju i dochodzi do Bęczkowic. Na 100 m przed skrzyżowaniem dróg w Bęczkowicach omija zabudowę i skręca w drogę do Grabowca (gmina Gorzkowice), przecina dolinę rzeki Luciąży i dochodzi do Grabowca. Na odcinku Bęczkowice – Grabowiec, Spalsko-Sulejowski Obszar Chronionego Krajobrazu graniczy z Obszarem Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki. Po osiągnięciu Grabowca granica biegnie przez tą wieś na zachód. Przy przydrożnym krzyżu osiąga drogę z Marianką do Zofiówki, w którą skręca kierując się ogólnie na północ, przecina granicę gmin

Gorzkowice i Łęki Szlacheckie i zdrażając przez Jedlicę i Zofiówkę dochodzi do drogi Trzepnica – Gorzkowice oraz skraju lasu państwowego (Nadl. Piotrków Trybunalski, oddz. 203). Od tego miejsca kieruje się wzdłuż tej drogi na północny zachód jej północnym skrajem, przecina ponownie granice gmin Łęki Szlacheckie i Gorzkowice i dochodzi w Kolonii Cieszanowice do skrzyżowania dróg. Na skrzyżowaniu, nie zmieniając kierunku wchodzi w drogę polną do Wilkoszewic, po 1 150 m dociera do drogi polnej, w którą skręca na północ, a po 360 m ponownie kieruje się na północny-zachód osiągając most na rzece Prudce. Po przecięciu rzeki biegnie na północny wschód ok. 400 m, a następnie na północ i wzdłuż jej lewego brzegu. W odległości ok. 90 m przed drogą z Wilkoszewic do Mierzyna odchodzi od brzegu rzeki i kierując się na północ dochodzi do wcześniej wspomnianej drogi, którą przecina i podążając dalej drogą polną po zachodniej granicy kompleksu stawów dochodzi do granicy gmin Gorzkowice i Rozprza. Przecina granicę i biegnie dalej na północ drogą polną do przystanku kolejowego Luciążanka na linii kolejowej relacji Piotrków Trybunalski – Katowice. Przecina drogę Wykno – Mierzyn i dalej biegnie wzdłuż wschodniej granicy terenów kolejowych, przecina drogę Rozprza – Straszów, mijają stację kolejową Rozprza i po ok. 1 200 m od przecięcia wspomnianej wcześniej drogi, przed terenami magazynów i składów w Ignacowie, skręca na północny wschód i podąża drogą omijającą te tereny od południa. Po ok. 270 m skręca na południe w drogę biegnącą do doliny rzeki Luciąży, a po dalszych ok. 280 m zmienia kierunek na północno wschodni i podąża drogą równoległą do rzeki Luciąży osiągając bezimienny ciek. Wzdłuż cieku dociera do mostu w miejscowości Szymanów, od mostu podąża nadal wzdłuż cieku ok. 520 m, utrzymując kierunek północno-wschodni, po czym skręca na północ w inny ciek. Po ok. 220 m odchodzi w drogę w kierunku północno-wschodnim i biegnie wzdłuż niej ok. 880 m, a następnie w tym samym kierunku wzdłuż cieku przez ok. 1 000 m, przecinając miejscowość Turlej, następnie drogę Milejów – Lubień i równoległą do rzeki Luciąży podąża dalej drogą polną biegnącą wzdłuż doliny w kierunku północno-wschodnim przez miejscowość Fałek aż do granicy gmin Rozprza i Sulejów. Od tego miejsca zmienia kierunek na północny biegnąc po granicy tych gmin dochodzi do drogi Milejów – Osowiec – Przygłów. Dalej podąża wspomnianą drogą na północ do Osowca. W Osowcu granica Obszaru skręca na wschód i podąża wzdłuż południowego skraju wspomnianej drogi przez Kłudzice, po czym zmienia kierunek na północno-wschodni i przez Komorniki dochodzi do wsi Kałek. Skręca na zachód i biegnie północnym skrajem drogi przez Kałek do Witowa Kolonii i na wysokości wschodniej granicy terenu ogrodów działkowych, odchodzi na północ w drogę omijającą od wschodu tereny magazynów i składów, a następnie skręca na zachód i podąża najpierw po granicy terenów magazynowo-składowych, a dalej po zapleczu zabudowy wsi dochodząc do drogi Poniatów – Witów Kolonia. Przecina tą drogę i po ok. 80 m osiąga ciek wodny, wzdłuż którego dochodzi do rzeki Strawy i nie zmieniając kierunku podąża dalej wzdłuż jej prawego brzegu. W miejscu przecięcia rzeki Strawy z granicą miasta Piotrków Trybunalski oraz gminy Sulejów granica Obszaru skręca na północ i podąża po granicy miasta Piotrków Trybunalski i gminy Sulejów, przecina drogę krajową nr 12 i biegnie nadal po w/w granicy miasta i gminy na północ do zabudowy dzielnicy Wierzeje. Skręca w kierunku północno-wschodnim, a następnie północnym i biegnie po zapleczu zabudowy dzielnicy Wierzeje oraz

po granicy administracyjnej i skrajem lasu, a po przecięciu ulicy Wierzeje – po granicy administracyjnej i skrajem lasu. Po ok. 730 m od przecięcia ulicy Wierzeje skręca na północny wschód, a po dalszych ok. 170 m odchodzi od granicy administracyjnej i biegnie drogą wzdłuż skraju kompleksu lasów państwowych na północ do ulicy Wierzeje. Następnie przecina ją i dalej podąża północnym skrajem drogi wzdłuż kompleksu lasów państwowych na północny zachód i drogą przez las dochodzi do ul. Witosa, rzeki Wierzejki i drogi biegnącej zachodnim podnóżem wału. Następnie wraca do drogi prowadzącej przez wieś Meszcze i kierując się nią na północ dochodzi do drogi Piotrków Trybunalski – Meszcze i osiąga drogę krajową nr 8, skręca na wschód i biegnie południowym skrajem w/w drogi krajowej aż do miejsca, gdzie styka się ona z granicą Sulejowskiego Parku Krajobrazowego. Od tego miejsca skręca na południe i podąża po granicy Sulejowskiego Parku Krajobrazowego (opis granic znajduje się w Rozporządzeniu nr 24/2006 Wojewody Łódzkiego z dnia 3 lipca 2006 r. w sprawie Sulejowskiego Parku Krajobrazowego) dochodząc ponownie do drogi krajowej nr 8 w miejscowości Polichno Małe. Następnie podąża w kierunku północno-wschodnim wzdłuż południowego skraju wspomnianej drogi krajowej Nr 8. Po ok. 1 450 m przebiegu wzdłuż niej, skręca na wschód i biegnie równoległe do drogi w odległości 80 m przez miejscowość Polichno Duże dochodząc do skrzyżowania dróg w Żarnowicy Dużej. Od skrzyżowania podąża wzdłuż południowej granicy drogi Polichno – Swolszowice Duże, przez miejscowości Żarnowicę Dużą, Wolicę, Golesze Duże i Dębsko, przecina drogę z Adamowa do Leonowa i dochodzi do granicy lasu. Zmienia kierunek na północny i podąża zachodnim skrajem kompleksu lasów państwowych osiągając granice gmin Wolbórz i Tomaszów Mazowiecki. Dalej granica Obszaru podąża ok. 950 m w kierunku północnym granicą tych gmin oraz skrajem lasów państwowych Nadl. Smardzewice, po czym skręca na wschód i biegnie najpierw po granicy oddz. 114 i oddz. 122, a dalej nadal skrajem lasów państwowych, najpierw na wschód, a następnie na północny wschód wchodzi na teren miasta Tomaszów Mazowiecki przekraczając granice gminy i miasta Tomaszów Mazowiecki. Dalej, po około 870 m kieruje się na wschód nadal po granicy lasów państwowych. Następnie skręca na północ i dalej zdąża drogą wzdłuż zachodniego skraju kompleksu lasów państwowych dochodząc do ulicy Dąbrowskiej. Skręca na północny wschód i podąża południowym skrajem wspomnianej ulicy oraz skrajem lasów państwowych, a po ok. 120 m (nie dochodząc do cmentarza) kieruje się najpierw na południe, a następnie na wschód północnym skrajem lasów państwowych, po ok. 2 200 m skręca na południe i podąża skrajem lasów państwowych ok. 400 m, po czym skręca na wschód biegnąc wzdłuż drogi z Józefowa do Brzóstówki, a następnie utrzymując poprzedni kierunek, po ok. 350 m skrajem łąk za zapleczem zabudowy dociera do rzeki Pilicy. Od tego miejsca podąża na północny-wschód, wzdłuż lewego brzegu rzeki zgodnie z biegiem rzeki Pilicy, do ulicy Modrzewskiego. Przecina ją i skręca na południowy wschód, podążając północnym skrajem ulicy jednocześnie po granicy projektowanego Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Pilicy i Wolbórki”, przekracza Pilicę, skręca na północny wschód, a następnie na południe podążając nadal wzdłuż wschodniej granicy ulicy Modrzewskiego i dochodzi do granic miasta Tomaszowa Mazowieckiego i gminy Tomaszów Mazowiecki. Następnie granica Obszaru odchodzi od wspomnianych granic gminy i miasta Tomaszów Mazowiecki na zachód,

a po ok. 280 m skręca na południowy zachód i po ok. 300 m znów osiąga granicę w/w gmin. Kolejno granica Obszaru kieruje się na południowy wschód wzdłuż wspomnianych już granic, a po ok. 300 m porzuca granice tych gmin i zmienia kierunek na południowo-zachodni. Mijając po stronie północno-zachodniej rzekę Pilicę, a po południowo-wschodniej tereny kopalni piasków szklarskich, granica dociera po około 1 600 m do miejscowości Biała Góra, następnie skręca na północny-zachód, kolejno na południowy zachód i dochodzi do drogi prowadzącej do wsi Wesoła. Po około 2 000 m osiąga wieś Wesoła, a następnie skręca w drogę leśną, którą zdąża na południowy wschód, po ok. 600 m zmienia kierunek na wschodni, a po ok. 1 450 m na północno-wschodni i północny, omijając tereny kolejowe dochodzi do linii kolejowej relacji Łódź – Skarżysko Kamienna. Przecina tą linię kolejową i podąża na północny wschód południowym skrajem drogi prowadzącej do Ciebłowic Dużych. Przecina drogę wojewódzką nr 713 relacji Łódź – Tomaszów Mazowiecki – Opoczno i skręca na północny-zachód, podążając wschodnim jej skrajem do miejsca styku granicy miasta i gminy Tomaszów Mazowiecki. Od tego miejsca biegnie w kierunku północnym wyżej wspomnianą granicą administracyjną, przecina linię kolejową relacji Tomaszów Mazowiecki – Radom, skręca na zachód i zmierza wzdłuż północnego skraju terenów kolejowych ok. 1 950 m, po czym na Osiedlu Podoba skręca na północ w ulicę Kolejową, której wschodnim skrajem kieruje się do doliny rzeki Pilicy. Nie zmieniając kierunku podąża po granicy projektowanego Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Pilicy i Wolbórki”, przecina Pilicę osiągając granicę miasta Tomaszów Mazowiecki oraz gminy Lubochnia, podąża tą granicą na północny zachód, aż do miejsca, gdzie granica ta odchodzi na zachód (na styku kompleksu leśnego z Łąkami Henrykowskimi). Stąd granica Obszaru skręca na północ w drogę leśną, przecina bocznice kolejową i drogę krajową Nr 48 relacji Tomaszów Mazowiecki – Kozienice. Po ok. 130 m od przecięcia drogi krajowej dochodzi do następnej bocznic kolejowej prowadzącej do Konewki, wzdłuż której przez kompleks leśny dociera do jego północnego skraju i drogi przez Glinnik. Stąd podąża granicą lasu na wschód i po dojściu do granicy gmin Lubochnia i Inowódz skręca na północ i biegnie wzdłuż niej oraz skrajem lasu, aż do miejsca, gdzie granica tych gmin (na południe od Albertowa) skręca na wschód. Od tego miejsca granica Obszaru biegnie drogą i skrajem kompleksu lasów państwowych Nadl. Spała na północ, omijając od wschodu Albertów i Nowy Jasień, do północno-zachodniego narożnika lasu. Skręca na wschód podążając nadal skrajem lasów państwowych ok. 800 m i dochodzi do drogi polnej, którą podążając na północ dociera do wschodniego skraju wsi Jasień (Stary Jasień). Skręca na zachód i biegnie ok. 140 m północnym skrajem drogi przez Jasień, a następnie skręca na północ w drogę polną i po ok. 800 m dochodzi do ciek w wodnego, prawobrzeżnego dopływu rzeki Gać. Ciek w tym podąża na północny wschód i dochodzi do drogi krajowej Nr 8 relacji Wrocław – Piotrków Trybunalski – Warszawa. Po ok. 1 330 m przebiegu południowym skrajem w/w drogi krajowej w kierunku północno-wschodnim skręca na południowy wschód w drogę leśną prowadzącą do Konewki, którą pokonuje ok. 2 100 m. Następnie skręca w drogę przez las na północny wschód i po ok. 600 m osiąga skraj lasu i granicę gmin Lubochnia i Czerniewice. Od tego miejsca podąża na południe po granicy gmin Lubochnia i Czerniewice ok. 350 m do drogi polnej prowadzącej do miejscowości Dąbrówka. Skręca w tą drogę na wschód i dochodzi do drogi Lechów – Dąbrówka –

Suchawa, którą kieruje się na północ. Po ok. 700 m skręca w kolejną drogę i biegnie nią najpierw na wschód przez ok. 510 m, a następnie na południe ok. 500 m i dochodzi do skraju lasu. Od tego miejsca granica Obszaru biegnie ogólnie na wschód drogą wzdłuż skraju lasu, w Wielkiej Woli przecina drogę Czerniewice – Królowa Wola, dalej biegnie na południowy wschód ciągle skrajem lasu do południowego krańca wsi Gaj. Następnie podąża ok. 100 m na wschód od zabudowy we wsi Gaj kierując się na północny zachód i dochodzi do drogi prowadzącej do Małej Woli. Przekracza ją i kieruje się ok. 1 130 m na północ, przecina ciek wodny i zmienia kierunek na wschodni dochodząc do granicy gmin Czerniewice i Rzeczyca. Następnie kieruje się na południe granicą w/w gmin ok. 1 800 m. W miejscu, gdzie granica administracyjna skręca na zachód, granica Obszaru skręca w drogę polną, którą biegnie przez ok. 360 m na wschód skręcając na południowy zachód ok. 90 m przed drogą relacji Brzozów – Głina. Zmienia kierunek na południowy i zachodnim skrajem wspomnianej drogi podąża ok. 830 m i dochodzi do miejscowości Zawady, gdzie skręca na wschód w drogę do Rzeczyca i biegnie jej południowym skrajem ok. 1 400 m dochodząc do Rzeczyca do ul. Mokrej, aby następnie ul. Mokrą na odcinku 1 100 m podążyć na południe zmieniając swój kierunek na południowo – zachodni, następnie dochodzi do skraju kompleksu lasów państwowych przy krańcu ul. Akacyjnej. Ulicą Akacyjną dochodzi do drogi powiatowej Królowa Wola – Rzeczyca, której to skrajem podąża na zachód około 1 850 m w kierunku Królowej Woli. Następnie dochodzi do skrzyżowania drogi gminnej odchodzącej od drogi powiatowej Brzozów – Głina i skręca w kierunku południowym przecinając drogę powiatową Rzeczyca – Królowa Wola i przez pola podąża do drogi gminnej Głina – Rzeczyca. Po dojściu do w/w drogi podąża jej skrajem na północny wschód do granic wsi Rzeczyca, przecina ul. Akacyjną i zdąża na północny wschód ok. 100 m od zabudowań, dochodzi do ul. Zachodniej, nie zmieniając kierunku podąża dalej na wschód omijając od południa zabudowania położone przy drodze. Drogą tą dochodzi do drogi wojewódzkiej nr 726 Opoczno – Rawa Mazowiecka. Przekracza tę drogę, skręca na wschód, aby za zabudową położoną wzdłuż ul. Hubala podążyć do ul. Niskiej. Dochodzi do ul. Niskiej i przez około 800 m podąża polami do łuku drogi powiatowej Rzeczyca – Nowe Miasto (w miejscu rozwidlenia się dróg do Łęgu i Grotowic) aby dalej południowym skrajem omawianej drogi skierować się na wschód do granic województwa łódzkiego i mazowieckiego. Od tego miejsca granica Spalsko – Sulejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu podąża na południowy zachód granicą Spalskiego Parku Krajobrazowego (opis granic znajduje się w Rozporządzeniu nr 26/2006 Wojewody Łódzkiego z dnia 13 lipca 2006 r. w sprawie Spalskiego Parku Krajobrazowego) dochodząc ponownie do granicy województw łódzkiego i mazowieckiego w punkcie przecięcia granicy z drogą Poświętne – Gapinin – Mysłakowice Kolonia, skąd rozpoczęto opis zewnętrznej granicy Obszaru.

Opis granic wewnętrznych Obszaru

Granice wewnętrzne dotyczą 3 obszarów: dwa (wschodni i zachodni) znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie Spalskiego Parku Krajobrazowego, trzeci – Sulejowskiego Parku Krajobrazowego.

Opis przebiegu granic fragmentu wschodniego, związanego ze wsią Liciążna, rozpoczyna się od drogi wojewódzkiej Nr 726 Opoczno-Rawa Mazowiecka, skąd granica lasu kieruje się na północny-zachód wzdłuż skraju lasu, by po ominięciu Leśniczówki Żądłowice zmienić kierunek na północny-wschód. Następnie, nadal biegnąc wzdłuż skraju lasów, dochodzi do drogi gminnej w gminie Inowódz, łączącej drogę powiatową relacji Rzeszyca – Królowa Wola z drogą wojewódzką Nr 726. Wzdłuż niej dochodzi do drogi wojewódzkiej, wzdłuż której biegnie na odcinku około 500 m, by ponownie skręcić w kierunku południowo-wschodnim w drogę wiejską biegnącą do Żądłowic. Następnie drogą tą dochodzi do zbocza wysoczyzny i wzdłuż warstwic 160 m kieruje się na zachód do drogi polnej w kierunku Liciężnej. Omija zabudowania wsi, przecina rzekę Strugę (Liciężną) i wzdłuż granicy lasów wraca do drogi wojewódzkiej, skąd rozpoczęto opis.

Opis przebiegu granic fragmentu zachodniego, związanego z Królową Wolą, rozpoczyna się od drogi powiatowej Tomaszów Mazowiecki – Jabłoń – Glinnik – Inowódz. Stąd wzdłuż skraju lasu granica kieruje się na północny wschód, a następnie drogą wiejską skręca na wschód i kieruje się aż do przysiółka Poświętne, omijając jego zabudowania od północy, wschodu i częściowo od południa. Następnie skręca w las na południe, by dojść do zabudowań głównej części wsi Poświętne. Po ich ominięciu, drogą gminną kieruje się dalej na południe, aż ponownie dociera do drogi powiatowej Tomaszów Mazowiecki – Jabłoń – Glinnik – Inowódz i wzdłuż niej dociera do skrzyżowania z drogą wojewódzką Nr 726 Opoczno – Rawa Mazowiecka. Następnie biegnie dalej wzdłuż w/w drogi wojewódzkiej, by po przejściu około 600 m skręcić na południe w kierunku zabudowań Inowódza. Nie dochodząc do nich skręca na wschód omijając w odległości około 200 m zabudowania wsi Zakościele. Na skraju lasu granica skręca na południe, przecinając drogę gminną z Inowódza do Żądłowic i kieruje się z powrotem na południowy zachód omijając zabudowę po południowej stronie drogi. Wzdłuż lewego brzegu rzeki Pilicy kieruje się do Inowódza. Omija łukiem od strony wschodniej zabudowania tej miejscowości, a po dojściu do drogi krajowej Nr 48 kieruje się na zachód do drogi wojewódzkiej Nr 726 Opoczno – Rawa Mazowiecka. Dalej kieruje się skrajem lasu do drogi powiatowej Sługocice – Zakościele i dalej wzdłuż niej w kierunku południowo-zachodnim dochodzi do rzeki Słomianki. Następnie granica kieruje się na północ wzdłuż rzeki Słomianki, dochodząc do stawów rybnych, które omija od strony północno – zachodniej i ponownie wzdłuż rzeki Słomianki kieruje się ku jej ujściu do rzeki Pilicy. Granica przekracza Pilicę i omijając od zachodu tereny Kopalni Inowódz, skręca w leśną drogę prowadzącą do wsi Stegny. Po minięciu wsi skrajem lasu kieruje się w kierunku północno-zachodnim do punktu, z którego rozpoczęto opis.

Trzeci fragment związany z Sulejowskim Parkiem Krajobrazowym znajduje się w pobliżu miejscowości Zarzęcin. Opis granic tego obszaru zaczyna się we wsi Bługa, skąd kieruje się na północny zachód ok. 1 300 m drogą leśną, a następnie skręca w kierunku północno-wschodnim i biegnie najpierw wzdłuż lasu a potem wzdłuż linii zabudowy wsi Zarzęcin, kolejno znów wzdłuż lasu i po ok. 2 000 m dochodzi do granic gminy Tomaszów Mazowiecki i gminy Mniszków. Następnie zmierza w/w granicą na południe ok. 390 m, skręca w kierunku północno-wschodnim, a po ok. 730 m skręca na południowy wschód w drogę leśną, którą biegnie 1 100 m. Dalej granica fragmentu kieruje

się na południowy zachód, by po ok. 720 m mijając po zachodniej stronie zaplecze zabudowy wsi Zarzęcin i kierując się wzdłuż kompleksu lasów państwowych, zmierza na zachód ok. 350 m, na południowy zachód 760 m i na południe 500 m i dochodzi do drogi leśnej. Skręca na zachód i tą drogą biegnie na zachód ok. 1 300 m do punktu, z którego rozpoczęto opis.

Teren wyłączony z Obszaru

Opis granic obszaru wyłączonego zaczyna się w miejscowości Grobla na przecięciu drogi z Chaptyzowa do Cieszanowic z granicą gmin Rozprza i Gorzkowice, od tego punktu granica biegnie w kierunku północno-zachodnim 270 m wzdłuż w/w granic, a następnie wzdłuż koryta rzeki Luciąży w odległości 30 m od jej brzegu na odcinku 1 300 m i dochodzi do drogi z Chaptyzowa do Wilkoszewic. Przekracza tą drogę i drogą wzdłuż koryta rzeki Luciąża dochodzi do Nowego Młyna, kolejno kieruje się wzdłuż koryta rzeki Rajska na zachód, północny zachód i północ docierając do drogi, którą kieruje się ok. 110 na północny wschód, dalej skręca na wschód, a po 300 m skręca na północ i biegnie w odległości ok. 200 m wzdłuż koryta wspomnianej rzeki Rajskiej do miejscowości Bryszki. Kolejno granica enklawy kieruje się na północny zachód i po 20 m skręca na północny wschód, dalej w tym samym kierunku biegnie drogą ok. 500 m, by skręcić na wschód i po ok. 650 m dochodzi do drogi z Bryszek do Łochyńska. Kieruje się tą drogą na północ i po 130 m skręca w drogę na północny zachód, potem na północ i północny wschód, a po 1 300 m osiąga zabudowę miejscowości Łochyńsko. Dalej biegnie na północny wschód zapleczem zabudowy w/w miejscowości i dochodzi do drogi z Rozprzy do Straszowa, którą przekracza i podąża w kierunku północno-wschodnim ok. 640 m wzdłuż koryta rzeki Luciąży (w odległości ok. 100 m od jej koryta). Następnie granica skręca w kierunku północno-zachodnim, a po 30 m w kierunku północno-wschodnim, potem kieruje się przez ok. 730 m wzdłuż koryta w/w rzeki (w odległości 50 m od jej koryta), dalej podąża na południowy wschód przez 80 m, potem skręca na północny wschód i zdąża przez ok. 1 500 m (w zmieniającej się odległości od koryta rzeki Luciąży: początkowo 120 m, 200 m, dalej 70 m, 50 m i 25 m) do drogi z Milejowa do Łazów-Dąbrówki, w którą skręca na południe, by po 80 m skręcić w kierunku północno-wschodnim i po 800 m dochodzi do granicy lasu. Następnie granica biegnie wzdłuż granicy kompleksu leśnego przez 1 150 m do granicy administracyjnej gmin Sulejów i Rozprza, potem skręca na południe i tą granicą biegnie 3 000 m, opuszcza w/w granice gmin biegnąc dalej na południe, po 100 m skręca na zachód, by po 380 m skręcić na południowy wschód i granicą kompleksów leśnych biegnie mijając miejscowość Łazy, Staszówek do miejscowości Rajska Mała. Dalej granica biegnie w kierunku południowo-wschodnim drogą leśną i po ok. 1 500 m osiąga granicę administracyjną gmin Łęki Szlacheckie i Rozprza, wzdłuż której biegnie na południe, po 900 m skręca na zachód, po 240 m na południe i znów na zachód, a po 660 m na południowy zachód, kolejno po 370 m skręca na północny zachód, po 380 m na południowy zachód i po 600 m dociera do Kolonii Mierzyn. Granica enklawy kieruje się dalej drogami leśnymi na południowy zachód, zachód, południe, znów na zachód ok. 1 600 m by osiągnąć granicę administracyjną gmin Łęki Szlacheckie i Rozprza. Od tego miejsca granica enklawy podąża początkowo wzdłuż granic administracyjnych gmin Łęki

Szlacheckie i Rozprza, później gmin Gorzkowice i Rozprza i dochodzi do punktu, z którego rozpoczęto opis.